

ŚWIĘTO STRAŻY GRANICZNEJ

Straż Graniczna jest formacją jednolitą, umundurowaną i uzbrojoną, wykonującą zadania związane z ochroną granicy państwowej i kontrolą ruchu granicznego w Rzeczypospolitej Polskiej. Jest organem ścigania. Nadzór nad formacją sprawuje minister właściwy ds. wewnętrznych.

Ustawowym zadaniem Straży Granicznej jest kontrola ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji (szczegółowe zadania Straży Granicznej zostały określone w art. 1 ustawy o Straży Granicznej^[1]).

Według danych przedstawionych przez Komendę Główną Straży Granicznej (na dzień 16.05.2017) w formacji służy (pracuje) obecnie łącznie 14 800 funkcjonariuszy (w tym prawie ¼ stanowią kobiety) oraz prawie 3 500 pracowników cywilnych. Ponadto Straż Graniczna ma do dyspozycji: 549 motocykli, 205 quadów, 38 Schengenbusów, 58 skuterów śnieżnych, 219 psów służbowych różnych specjalności oraz 8 koni służbowych. Powyższymi siłami i środkami Straż Graniczna ochrania 3 511 km granicy (lądowej) oraz obsługuje 70 przejść granicznych, w tym 18 przejść lotniczych, 19 drogowych, 14 kolejowych, 1 rzeczne (z Białorusią) oraz 18 morskich przejść granicznych.

* * *

Święto Straży Granicznej jest polskim świętem obchodzonym 16 maja na mocy ustawy o Straży Granicznej. Ustanowione zostało przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 21 lipca 1995, upamiętniając dzień rozpoczęcia służby nowo utworzonej formacji, tj. dzień 16 maja 1991 roku. W przeszłości Straż Graniczna, wywodząca się z formacji granicznych powstałych po I wojnie światowej w 1919, obchodziła swoje święto w dniu Narodowego Święta Niepodległości, tj. 11 listopada. Do dzisiejszego dnia wręczane są w tym dniu odznaczenia dla zasłużonych w służbie.

Po II wojnie światowej, Straż Graniczna wchodząca w skład Wojsk Ochrony Pogranicza, świętowała dzień 12 października w rocznicę bitwy pod Lenino, czyli w dniu oficjalnie uznawanym jako Dzień Wojska Polskiego.

W ramach Programu Ograniczania Przystępczości i Aspołecznych Zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017" opracowany został **Poradnik Straży Granicznej**, który obejmuje tematy:

- **Jak przygotować się do podróży poza granice Polski.**
- **Dziecko w podróży.**

1. JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO PODRÓŻY POZA GRANICE POLSKI.

- ***KROK I - SPRAWDŹ CZY POSIADASZ WYMAGANE DOKUMENTY.***

OSOBA:

- Przed podróżą sprawdź, czy posiadasz wszystkie wymagane dokumenty, w tym dokumenty podróży, czyli ważny paszport lub dowód osobisty.
- Jeśli podróżujesz do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego - Islandii, Norwegii, Lichtensteinu czy Szwajcarii - wystarczy dowód osobisty.
- Jeśli podróżujesz do kraju spoza Unii Europejskiej, dowiedz się w przedstawicielstwie dyplomatycznym tego państwa, jakie dokumenty i z jakim terminem ważności będą wymagane do przekroczenia granicy, czy będziesz potrzebował wizy i gdzie powinieneś się o nią ubiegać, a także upewnij się, jakie inne warunki należy spełnić.

POJAZD:

- Pamiętaj, że przekraczając granicę państwa pojazdem, kierowca musi posiadać prawo jazdy, dowód rejestracyjny oraz dowód zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego. Pojazd musi spełniać warunki techniczne określone innymi przepisami prawa, a jego użytkowanie nie może stanowić zagrożenia w ruchu drogowym.
- W przypadku, gdy pojazd nie jest własnością podróżnego, należy upewnić się, czy kraj docelowy i państwa tranzytowe nie wymagają specjalnego pisemnego upoważnienia od właściciela pojazdu.
- Gdy podróżujesz autem poza Unię Europejską, musisz zaopatrzyć się dodatkowo w tzw. Zieloną Kartę - czyli międzynarodowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej.

ZDROWIE:

- Pamiętaj, że wywóz niektórych przedmiotów (np. tych noszących cechy zabytku) lub zwierząt również wymaga uzyskania wcześniej odpowiednich dokumentów.
- Gdy podróżujesz do państw członkowskich Unii Europejskiej warto zaopatrzyć się w Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, która uprawnia do podstawowego leczenia na terytorium Unii Europejskiej. Niezależnie od posiadania takiej Karty, rekomenduje się zawarcie umowy o dodatkowe indywidualne ubezpieczenie kosztów leczenia.

WYROBY AKCYZOWE:

Szczegółowe informacje dotyczące ilości towarów akcyzowych (np. alkoholu, papierosów) zwolnionych od cła, które można przewozić przez granicę, znajdziesz na stronie Ministerstwa Finansów <http://www.kis.gov.pl/pl/informacje-podatkowe-i-celne/najczesciej-zadawane-pytania/clo>

• KROK II - KONTROLA GRANICZNA

1. Kontrola graniczna wykonywana jest przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Posiadają oni ustawowe uprawnienia do prowadzenia takiej kontroli.
2. Podróż przez drogowe przejście graniczne.
3. Wjeżdżając na drogowe przejście graniczne należy ustawić się na odpowiednim pasie ruchu.
4. W zależności od środka transportu wjeżdżamy na pas przeznaczony dla ruchu osobowego, ruchu ciężarowego lub dla autobusów.

W przejściach granicznych mogą być wydzielone odrębne pasy ;

- dla obywateli UE, EOG, CH (Szwajcarii) - „UE,EOG,CH”;
- dla obywateli państw trzecich „wszystkie paszporty”;
- dla osób zwolnionych z obowiązku wizowego „wiza niewymagana”;
- dla osób, które korzystają z przywilejów i immunitetów określonych w odrębnych przepisach.

Dodatkowo w celu usprawnienia ruchu granicznego, przy wjeździe do Polski, na niektórych przejściach granicznych, znajdują się tzw. Zielone Pasy przeznaczone dla osób, które nie przewożą towarów podlegających zgłoszeniu celnemu.

W trakcie kontroli granicznej należy podporządkować się poleceniom funkcjonariuszy oraz stosować się do znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej na przejściu granicznym. Bez zgody funkcjonariuszy nie można samodzielnie oddalać się z miejsca kontroli. Teren przejścia granicznego można opuścić po zakończeniu odprawy granicznej.

Podróż samolotem.

Na lotnisko należy przybyć około **3 godziny** przed planowanym odlotem samolotu pamiętając, że musimy zgłosić się do odprawy biletowo - bagażowej (chyba, że dokonaliśmy jej online), przejść przez kontrolę bezpieczeństwa oraz odprawę graniczną (przy podróżach poza strefę Schengen). Należy pamiętać, że infrastruktura każdego z lotnisk jest inna, a odnalezienie właściwej ścieżki czasami bywa kłopotliwe, zwłaszcza, jeżeli osoba podróżuje przez dany port lotniczy po raz pierwszy.

Poza tym, niektóre godziny i pory roku (np. sezony świąteczne, sezon ferii i wakacji) powodują zwiększenie liczby podróżnych, a co za tym idzie, wydłużenie czasu oczekiwania na kontrolę bezpieczeństwa i odprawy graniczne. Odpowiedzialne podejście podróżnych może przyczynić się do ograniczenia ilości stresujących sytuacji.

Ustawiając się do kontroli granicznej na lotnisku, w przypadku podróży poza Unię Europejską i poza obszar Schengen, należy ustawić się w odpowiedniej kolejce.

KROK III - BAGAŻ I KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS PODRÓŻY LOTNICZEJ

• Rozważnie pakuj bagaż.

Bagaż podlega ograniczeniom, zarówno jeśli chodzi o wagę, rozmiar jak i zawartość. Przewoźnik ma prawo do ustalenia własnych ograniczeń dotyczących np. ilości lub wielkości przewożonego bagażu. Informacje dotyczące limitów bagażowych można uzyskać wcześniej w liniach lotniczych, którymi podróżujemy.

Pamiętajmy jednak, że nie wszystkie przedmioty mogą być transportowane drogą lotniczą. Niektóre możemy zabrać, ale tylko w bagażu rejestrowanym, gdyż nie można ich wnieść na pokład samolotu. Lista przedmiotów dopuszczalnych i lista przedmiotów zabronionych do transportu drogą lotniczą, znajduje się na stronie internetowej Urzędu Lotnictwa Cywilnego (<http://www.ulc.gov.pl>) oraz na stronach przewoźników.

W trakcie kontroli bezpieczeństwa bagażu podręcznego przedmioty zabronione zostaną odebrane. Jeśli zatem mamy wątpliwości co do możliwości zabrania ze sobą konkretnego przedmiotu, lepiej pozostawmy go w domu lub nadajmy w bagażu rejestrowanym.

- **Pilnuj swojego bagażu na lotnisku.**

Pamiętaj – nigdy nie pozostawiaj swojego bagażu bez opieki. Każdy bagaż, bez widocznego nadzoru, traktowany jest przez służby lotniskowe jako potencjalne zagrożenie, co wiąże się ze wszczęciem odpowiednich procedur bezpieczeństwa, takich jak ewakuacja portu i konieczność rozpoznania bagażu przez specjalistów pirotechników. Procedury te są czasochłonne i mogą mieć wpływ nawet na opóźnienia lotów.

Nie należy brać od nieznajomych osób pakunków i bagażu o nieznannej zawartości. Należy natomiast odmawiać prośbom o „przewiezienie czegoś”. Jeśli spotkamy się z podejrzaną propozycją, powinniśmy natychmiast powiadomić służby obecne na lotnisku.

- **Przygotuj się do kontroli bezpieczeństwa i przejdź przez nią sprawnie.**

Kontroli bezpieczeństwa na lotnisku poddawani są wszyscy pasażerowie. Ma ona na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony i bezpieczeństwa w transporcie lotniczym. Polega ona na niedopuszczeniu do wniesienia na pokład samolotu przedmiotów niebezpiecznych, mogących stanowić zagrożenie w ruchu lotniczym.

Pasażer jest dopuszczany do kontroli bezpieczeństwa po okazaniu karty pokładowej czyli tzw. boarding`u, a czasami również, w zależności od wymogów firm dokonujących tej kontroli (kontrola bezpieczeństwa nie jest obecnie wykonywana przez Straż Graniczną) dokumentu tożsamości: dowodu osobistego lub paszportu.

Przygotowując się do kontroli bezpieczeństwa należy:

- włożyć do pojemników na taśmociągu wszystkie przedmioty metalowe, które mamy przy sobie (np. pasek z metalową klamrą, klucze, monety);
- wyjąć z bagażu i włożyć do pojemnika wszystkie substancje płynne i półpłynne w postaci past, żeli
- i substancji o konsystencji podobnej do cieczy (np. szampon, pianka do golenia, perfumy, pasta do zębów);
- wyjąć z bagażu wszystkie urządzenia elektryczne i elektroniczne takie jak; laptop, tablet, telefon, aparat fotograficzny, konsola do gier, odtwarzacz muzyczny etc. ;
- zdjąć wierzchnie okrycie (płaszcz, kurtkę, marynarkę) oraz nakrycie głowy;
- zdjąć obuwie, jeśli zostaniemy o to poproszeni.

Po wykonaniu tych czynności cały nasz bagaż (walizki, torebki oraz ww. wyjęte z nich przedmioty) musi przejść przez urządzenie skanujące, które umożliwia odczytanie na ekranie monitora zawartości bagażu. Może się zdarzyć, że posiadamy w torebce coś, czego nie wolno zabrać na pokład samolotu. Wówczas osoba kontrolująca poinformuje nas co powinniśmy zrobić, aby bez przeszkód kontynuować podróż.

Po przejściu bagażu przez urządzenie skanujące, personel poprosi nas o przejście przez bramkę do wykrywania metali. Jeśli bramka sygnalizuje, że osoba posiada przy sobie przedmioty zabronione, osoba zostaje poddana kontroli manualnej.

Warto pamiętać, że jesteśmy kontrolowani przez osoby przeszkolone, które działają dla dobra pasażerów i czuwają nad ich bezpieczeństwem. Spokój i opanowanie oraz zastosowanie się do poleceń personelu pozwoli nam na sprawne przejście przez kontrolę bezpieczeństwa.

Czasami pasażer może zostać wezwany również do kontroli bagażu rejestrowanego, który nadał przy odprawie biletowo-bagażowej. Jest wówczas zobowiązany udać się w asyście personelu do wskazanego miejsca i pokazać, co przewozi.

KROK IV - PRZYDATNE ADRESY

Przed podróżą dobrze jest zadbać o swoje bezpieczeństwo i zaopatrzyć się w adresy i numery telefonów polskich przedstawicielstw dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych w docelowym miejscu podróży i w krajach planowanego tranzytu. Jeśli w danym kraju nie ma polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego, można zwrócić się do ambasady lub konsulatu każdego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Dobrze jest pozostawić informacje o miejscu naszego planowanego pobytu osobie bliskiej, pozostającej w kraju. Warto zapoznać się przy planowaniu podróży z informacjami zamieszczonymi na stronach internetowych Ministerstwa Spraw Zagranicznych www.msz.gov.pl w zakładce Informacje Konsularne - ostrzeżenia dla podróżujących.

2. DZIECKO W PODRÓŻY

DOKUMENTY

Rodzice, którzy wybierają się z dziećmi za granicę muszą pamiętać o wyrobieniu im odpowiednich dokumentów podróży. Dokumentami uprawniającymi dzieci do przekraczania granicy i pobytu za granicą oraz poświadczającymi obywatelstwo i tożsamość posiadacza są: ważny paszport lub dowód osobisty.

• PASZPORT

Wniosek o wydanie dokumentu paszportowego osobie małoletniej składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów wraz z pisemną zgodą drugiego z rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna, poświadczoną za zgodność podpisu przez organ paszportowy lub notariusza. Przy składaniu wniosku o wydanie dokumentu paszportowego osobie małoletniej, jest wymagana obecność osoby małoletniej, która ukończyła 5 lat.

1. Paszport wydany małoletniemu, który nie ukończył 13 lat, jest ważny 5 lat od daty jego wydania;
2. Paszport wydany małoletniemu, który ukończył 13 lat jest ważny przez 10 lat od daty jego wydania, tak jak paszport wydany osobie dorosłej;
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydawanie małoletniemu urodzonemu za granicą paszportu tymczasowego przez konsula.

• DOWÓD OSOBISTY

1. Osobie małoletniej, która posiada obywatelstwo polskie może być wydany dowód osobisty. Rodzice mogą wystąpić o dowód osobisty nawet dla nowonarodzonego dziecka (pod warunkiem posiadania już nadanego mu numeru pesel).
2. Dowód osobisty wydany osobie, która nie ukończyła 5 roku życia, jest ważny przez okres 5 lat od daty wydania dowodu osobistego;
3. Dowód osobisty wydany osobie, która ukończyła 5 rok życia, jest ważny przez okres 10 lat od daty wydania dowodu osobistego.

Dowód osobisty jest dokumentem stwierdzającym tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw

Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekraczania ich granic.

Dowód osobisty uprawnia do przekraczania granic :

państw członkowskich Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Wielka Brytania (do daty określającej jej wyjście z UE), Włochy;

państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego: Islandia, Lichtenstein, Norwegia oraz Szwajcaria,

tych państw trzecich, które zdecydowały się na zwolnienie obywateli RP z obowiązku legitymowania się paszportami podczas przekraczania ich granic: Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Macedonia, Serbia, Gruzja, Mołdawia.

ZASADY PRZEKRACZANIA GRANICY PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOLETNIE

- W przypadku gdy osoba małoletnia podróżuje samodzielnie, Straż Graniczna może dokonać szczegółowego sprawdzenia, czy jej podróż odbywa się za wiedzą i zgodą opiekunów prawnych.
- Polska Straż Graniczna nie wymaga dodatkowych zgód na podróż dzieci wystawionych przez rodziców czy opiekunów prawnych w sytuacji kiedy dziecko podróżuje samodzielnie lub w towarzystwie osoby, która nie jest jej rodzicem lub opiekunem prawnym.
- Ważne jest jednak, by przed podróżą zasięgnąć informacji czy taka zgoda na podróż nie będzie wymagana przez władze docelowego państwa podróży lub w państwie tranzytu. W takiej sytuacji najlepiej jest zasięgnąć wiedzy w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub placówce konsularnej takiego państwa, czy wymaga ono zgody rodziców lub opiekunów prawnych dziecka albo wystawionego przez nich pełnomocnictwa, a jeśli tak to w jakiej formie.

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Jak przygotować dziecko do podróży samolotem kiedy ma podróżować samodzielnie?

Straż Graniczna zwraca szczególną uwagę na dzieci, niezależnie czy podróżują one samodzielnie, czy pod opieką osoby dorosłej. Małoletni przekraczający granicę zewnętrzną Unii Europejskiej podlegają takiej samej odprawie wjazdowej i wyjazdowej jak osoby dorosłe.

W przypadku dzieci podróżujących pod opieką dorosłych, jeśli istnieją podstawy do podejrzeń, że dziecko mogło zostać bezprawnie zabrane spod opieki osoby uprawnionej, Straż Graniczna dokona sprawdzeń, czy osoby towarzyszące małoletniemu w podróży sprawują nad nim władzę rodzicielską.

Przed samodzielną podróżą dziecka samolotem wskazane jest aby rodzice lub opiekunowie prawni dziecka uzyskali wcześniej szczegółowe informacje u przewoźnika lotniczego lub w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego, jak postąpić, by podróż dziecka przebiegała bezpiecznie i bezstresowo.

Czy wymagane jest specjalne upoważnienie, jeżeli małoletni podróżuje poza granicę Unii

Europejskiej bez opieki rodziców lub opiekunów prawnych np. z dziadkami lub samodzielnie?

Polskie przepisy nie wprowadzają obostrzeń dotyczących np. obowiązku posiadania dodatkowych dokumentów w związku z samodzielną podróżą małoletnich. Inaczej może być jednak w państwie docelowym lub w państwie tranzytu, które mogą mieć własne wymagania, zwłaszcza, jeśli podróżujemy poza Unię Europejską. Wówczas warto przed podróżą, z odpowiednim wyprzedzeniem, zasięgnąć informacji w przedstawicielstwach dyplomatycznych tych państw oraz zapytać czy nie wymagają zgody rodziców na samodzielną podróż dziecka, a jeśli tak, to jaką powinna mieć ona formę.

---

[1] Dz.U.2016.0.1643 t.j. - Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Graniczne